

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisporna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 176.

V Ljubljani, v petek 5. avgusta 1887.

Letnik XV.

Odgovor ministrov.

Ni še davno, kar so se glasili krasni, stvarni in resnični govori naših poslancev v dvorani državnega zbora o slovenskih ljudskih in srednjih šolah; vsakdo, ki je te govore čital in zna nepristransko soditi, je uvidel, da skrbi država za naše slovenske šole — ne ravno preveč! Dolgo časa so se zato razlegali ti govori po slovenskem časopisju, in še odmevajo sedaj med narodom: Slovenci na Koroškem pisмено po časopisih objavljajo svojo zahvalo našim poslancem, da so se tako krepko potegnili za njih šolstvo; po drugih krajih Slovenci izrekajo ustno zahvalo poslancem, ki jim po volilnih shodih poročajo o svojem državnozbornem delovanju. Preden so zapustili naši poslanci državno prvostolnico, zbrali so se v posvet in v ime vseh poslancev sta šla k ministerskemu predsedniku poslanca grof Hohenwart in dr. Poklukar in sta mu še posebej v ime slovenskega naroda prav posebno priporočala šolske razmere na Slovenskem. Komaj je preteklo par tednov, odkar smo brali po novinah, da se vršé v ministerstvu za uk in bogočastje dogovori ob ustavnovljenju slovenskih paralel na nemških gimnazijah po slovenskih mestih... in mi poštenci Slovenci smo res upali, da če vsega, vsaj nekaj dobimo že za prihodnje šolsko leto. In sedaj pa pride vest z Dunaja: Med drugimi srednjimi šolami, ktere misli ministerstvo opustiti, je tudi gimnazija v Kranji! — Odkritosrčno govoriti: tega nismo pričakovali od sedanje vlade, tega od nje skoro nismo mogli pričakovati, kajti cesar ni storila nemško-liberalna vlada Slovincem, tega, bili smo te vere, tudi ne steri Slovanom bolj prijazna konservativna vlada sedanja. — A britko smo se varali, ter prepričali, da je res, kar je dr. Ploklukar rekel svojim volilcem v Postojni, da Gautsch Slovincem ni prijazen; to je nov dokaz, da imajo nemški listi prav, ako tožijo svetu, kako se v Avstriji Nemcem hudo godi, kako da jih Slovani pritiskajo na steno! Omeniti nam je namreč, da je zraven Kranjske gimnazije na smrt

obsojenih primeroma največ čeških srednjih šol. — Niso nam toliko znane krajevne razmere, da bi razsodili, zakaj da misli Gautsch opustiti toliko srednjih čeških šol, a razmere v Kranji in na Gorenjskem so nam toliko znane, da lahko rečemo: hujšega udarca Gautsch slovenskim Gorenjcem ni mogel zadati.

Toda zakaj pa hočejo razpustiti Kranjsko gimnazijo? Minister pravi, da zato, ker ima premalo dijakov, da bi se splačevali stroški, in ker je sploh njegov namen znižati število dijakov, ker se boji duševnega proletarijata, ki s časoma zna državi nevaren biti. — Res je, da ima gimnazija v Kranji v primeri z Ljubljansko malo dijakov, toda v primeri z drugimi, ki niso na smrt obsojene, je njenih učencev število zadostno; omenim le druge spodnje gimnazije v Kočevju. Kot poštenjak prav tako Kočevjarjem privoščim nemške šole kakor Slovincem slovenske, a vendar moram reči, da so iste razmere v Kočevju, kakor v Kranji, da, ko bi bil minister dosledno ravnal, bi tudi spodnja gimnazija v Kočevju ne bila našla milosti pri ministerstvu za uk in bogočastje.

Poročilo ministerstva pravi, da so gimnazije preveč blizu skupaj; no, pri nas pač tega ne moremo trditi, ker Kranjska in Ljubljanska gimnazija ste si pač toliko narazen, da se dijakom v šolo idočim ni treba srečevati. Toda, ko bi bile tudi bližje, kaj potem? Kam hočejo v Ljubljansko gimnazijo vtakniti gorenjske dijake, ker je že sedaj vse prenapolnjeno? — Že poslopje gimnazije v Ljubljani ne zadostuje sedanjim potrebam, kaj še le bo, ko stotina gorenjskih dijakov pritisne v Ljubljano. — Odpravili jih bodo, strože postopali pri izpitih; morda še tudi šolnino povišali, pa bo mir besedi!

Poročilo se sklicuje na slabe finančne razmere države, da mora toraj vladi biti poglavitna skrb štediti. V načelu smo Slovenci popolnoma iste misli, toda omeniti nam je, da je vlada do sedaj nasproti Slovincem bila v vsakem oziru silno štedljiva, dasi drugod ne vselej tako. Kako drage železnice so se zidale drugod in primeroma kratka dolenska proga, ki je, smemo reči, pogoj življenja za

Dolenjce, se pričeti ne more zaradi neugodnih finančnih razmer!

Toda, ko bi se slavni vladi davkoplačevalci tako smilili, kakor kaže ob tej priliki, bi morala drugače ravnati z ne ravno prebogato mestno občino Ljubljansko. Znano je namreč, da more mesto vzdrževati nemško mestno šolo v Ljubljani, o kateri pa že vrabci po strehah čivkajo, da jo je (zlasti deške) toliko potreba, kakor lanskega snega.

Nikdo nam ne more očitati narodne občutljivosti, še manj narodnega fanatizma, ako izjavimo, da si razlagamo zadnjo določbo ministerstva za prosveto in bogočastje gledé gimnazije v Kranji nasprotno dejanskim razmeram Slovincem, ki želé kakor drugi narodi omikati svoje sinove in jim pridobiti boljši obstanek.

Hudo je nas Slovence zadela ta novica, a potrla nas ni; tolažimo se pa s tem, da sila sicer ni mila, a da tudi dolgo ne gospoduje.

Svoje poslance pa prosimo, da se hitro posvetujejo, da zadeve pojasné ministerstvu in s svojim vplivom če mogoče preprečijo nam neljubi ukrep. Čuječim pravice!

O—v.

Revščina v krščanstvu.

Blagor ubogim v duhu!

Prizor veličasten, nebešk se odpira mojim očem! Temno noč razsvetljuje čarobna svetloba!

Izveličar stopi prvič očitno med svoje ljudstvo, njegov učenik. — Trideset let je živel na tistem delujoč in pripravljajoč se za svoje očitno delovanje. Delovanje pravim; zakaj on je začel z deli in potem še le z nauki. Ljubezen, ktero je kril v svojem božjem srci, jela je kipeti, iskala si je duška. Kjerkoli se prikaže, povsod pušča kipeča njegova ljubezen za seboj sledi, dela božjega usmiljenja. Njegova pot ga vodi k bolnikom, ki hitijo ozdravljeni za njim, k zapuščenim in žalostnim, ki se oveseljeni pridružujejo njegovemu spremstvu, pri

LISTEK.

O razvoji in sedanjem stanju vojne mornarice.

Nedavno smo v Puljskem pristanišču morju izročili novo oklepnicu „Kronprinz Rudolf“, sestavljeno po nazorih sedanjih veščakov, oboroženo z ogromnimi topovi. Marsikomu je prihajala misel, kaj pač je vzrok, da so jeli napravljati železne ladije? Kako je to mogoče, da tolika teža železa plava po vodi?

Da so bile vse ladije prejšnjih časov lesene, in da je večina ladij lesena tudi še dandanes, je znano. Tudi vojne ladije prejšnjih časov so bile lesene. Velikanske ladije, s kojimi so se bojevali še za časa prvega Napoleona v silnih pomorskih bitkah pri Abukir-u in ob nosu Trafalgarskem, so bile primeroma le z majhnimi topovi oborožene. Vojne ladije prvega reda so imele po 80—120 topov, ki so streljali celotne 18—32 funtov težke krogelje. Mnogo taci krogelje je prodrlo obe ladijini steni, les se je krogelji nekako razmaknil in zopet stisnil, storjeno

rano je bilo lahko zamašiti, in ladija je mogla veliko enacij strelcev prenesti, ne da bi bila s tem zdatno poškodovana. Zato se je že Napoleon I. izrazil, da se mora les napadati z ognjem. Mnogo nevarniše so bile razbeljene krogelje, katerih so se semtertje posluževali. Imeli so sicer tudi že bombe (razpokljive krogelje), koje so lučali iz možnarjev v visokih krogih, a se jih niso mnogo posluževali, ker je bila nada, sovražno ladijo zadeti, silo majhna. Poleg topov so posebno rabili še vojne sekirice ali kljuge, nasajene na dolgih toporiščih. Ako ste se dve sovražni ladiji približali, so skušali vojaki nasprotno ladijo s kljukami prikleniti k svoji, se vspeti na sovražno ladijo in boj določiti z mečem v roki.

Ta stvar pa se je predručila, ko je znašel francoski general Paixhans nove topove. On je ukazal napraviti l. 1824. velike topove, ki so imeli 8—10 palcev v premeru in so tehtali po 75 in 100 stotov. Z njimi je streljal 20—50 klg. težke smodnikom napolnjene bombe horizontalno na sovražno ladijo. Učinek je bil pri poskušnjah strahovit. Debela krogelja ni napravila samo ozke luknje v ladijo, ampak je odtrgala cele deske, mnogokrat kos stene, odprtja se ni dala kar s kakim povestom

zamašiti, s svojim razpokom je uničila daleč na okrog vse, in mnogokrat še celo ladijo zažgala. Proti tem topovom so bili stari topovi le igrača. S prejšnjim orožjem je bitva trajala navadno po več ur, pol dneva in še dalje predno je bila ena stranka užugana. Z novimi Paixhans-ovimi topovi oborožene ladije so se borile le malo časa; med dvema sovražnima ladjama bi bil boj v četrt ure odločen in brž ko ne oba nasprotnika popolnoma uničena. K sreči je preteklo blizu 30 let, predno so imeli Paixhans-ovci priložnost dejansko se skazati. Pri početku Krimske vojske je zadelo rusko z novimi topovi oboroženo brodovje pri Sinopi z odlokom turškega brodovja skupaj, ktero je imelo še stare topove. Boj je bil hitro določen, v malo trenutkih so bile turške ladije uničene. Svojo nezmožnost, upirati se novim kroglijam, morali so priznati vsi poveljniki združenega francosko-angleškega brodovja. Z velike daljave ni kazalo streljati na ruske trdnjave, ako se je pa kaka ladija preveč približala ruskim topovom, morala se je takoj umakniti. In ko so nekega dne tri ruske bombe na eni angleški ladiji ubile 18 mož, a vso drugo posadko pripravile v tolik strah, da je poskakala v morje in plavala k drugim ladjam, tedaj je bil vojni svet

kerem niso pogrešali malih, otročičev, ker vabilo njegovo do otrok je bilo preprisan.

Kdo je? Kaj uči? povpraševala se je številna množica, spremljajoč Izveličarja; dela njegova vidimo, a kateri so nauki njegovi? — Število ljudstva vedno raste. Jezus stopi na bližnji grič in jame razodevati poslušalcem svoje nauke. Prva njegova dela so veljala trpinom in ubogim, in prva njegova beseda velja tudi revežem: Blagor ubogim! Blagor žalostnim!

Ta glas je prvi donel iz njegovih božjih ust, zares božji glas! S tem naukom je bilo v temelji razrušeno paganstvo, a tudi sinagoga židovska je bila s častjo pokopana. Novi nazor, nepoznana dela, novo življenje, ki se je jelo razvijati pred čudečim se svetom, vse to priča nam glasno, da ne pretiravam. Ta dan je bil postavljen mejnik, ki loči za vse čase dva nasprotna si svetova: paganskega in krščanskega. Odtod nazaj, odtod naprej računa in sodi človeštvo svojo zgodovino.

To so bili do cela novi nauki, katerih do tedaj ni še slišalo človeško uho; Bog je bil, ki jih je, človek med človeštvom, razkladal sužnemu človeštvu. Enotna vez, do tedaj raztrgana, veže zopet vse ljudi, to je vez ljubezni. Vsi zopet vedo, od kod da so, kam da je njih namen. Človek spozna zopet svojo ceno. Iskal je človek vedno svojo vrednost, a v zmoti je mislil, da jo je našel v zunanosti, menil je, da se mora človek ceniti po bogastvu, veljavi, moči in oblasti. A vse to je pri človeku le slučajno, nepomenljivo in postransko. Kar človeka odlikuje in mu daje pravo ceno, to je njegova neumrjoča duša, ki je božanstva podoba in odsev. In to podobo božjo hrani v svojem srci vsak človek: suženj, siromak, proletarec; zaničevana žena, zapuščen otrok in bogatin, ki se giblje v zlatu in lesketa v škrlatu, vse so enake cene — oživelo je zopet človeštvo!

Ker je ravno paganstvo večini človeštva odrekalo pravice človeške, zato je Izveličar za predgovor svojim naukom vrnil vsem ljudem človeške pravice, trdeč, da smo vsi otroci nebeškega Očeta, toraj vsi bratje med seboj!

In ker svet ravno siromakov ni hotel priznati za svoje brate, zato je vstopil Izveličar v vrsto ljudi siromak, katerega so prezirali, zaničevali, umorili; skazal se je s tem brata zaničevanim in zatiranim. Zanj ni bilo prostora, kamor bi bil položil svojo glavo: v plenice povit mora počivati v tujih jasliah, s smrtjo se boreč mora viseti med nebom in zemljo, in v zemljo položen mora počivati v tujem grobu. V vsem tem se je pač pokazal ubogim pravega brata in v posebno znamenje bratovskega sočutja ravno njim veljajo njegove prve besede: Blagor ubogim v duhu! Kake besede! Zares vredne, da jih molimo, ne pa razlagamo!

In vendar so nizkotni, omejeni ljudje tudi te božje besede zaničevali in se zaradi njih rogali krščanstvu. Ne omenim zastarelih opazk in psov iz prejšnjih časov, tudi ne, kar sem o tem že sam slišal od današnjih omikancev, ker bi bilo to brez pomena in nepotrebno, ker vsakdo vé, da kaj takega ljudje govoré ker so nevedni ali pa hudobni. Omenim pa v potrdilo svoji trditvi le besede, katere je govoril pred nekaj leti v državnem zboru avstrijskem

prof. Lustkandl, ko so obravnavali poslanci šolsko novelo. Lustkandl je seréda kot profesor moral govoriti tudi o šolski noveli. Pri paragrafu, govorčem o dekliskih telovadbah, oglašil se Lustkandl, mož logike, ter govori med drugim tudi o papeževi nezmotljivosti. In kdo bi mu to zameril: vsaj dekliska telovadba in papeževa nezmotljivost sta si tako sorodna pojma, da je težko o prvem govoriti in na drugega ne misliti. V tej svoji koludrovski modrosti je govoril tudi besede, katere sem si zaradi njih posebnosti zaznamoval: Glauben Sie nicht, dass der Staat die Bildung und die Volksschule noch weit nöthiger hat als die Kirche? Auch die Armen am Geiste können selig werden, aber den Staat erhalten können sie nicht... Der Kirche kann es genügen, wenn jemand nur fromm ist; dem Staate genügt es nicht, wenn jemand nur betet, er muss auch arbeiten... In Lustkandl se je čudil svoji modrosti, poslanciprijatelji so mu častitali od vseh strani, liberalni listi so bili polni govornikov slave, in vendar — svet se ni še podrl!

Toda ravno nasprotno, kar je govoril Lustkandl, je resnica; ravno ubogi v duhu bi rešili države propada, ako bi jih kaj bilo; a ubogih v duhu primanjkuje in državam se rušijo temeljni stebri. Zares: modrost svetá je neumnost pred Bogom.

A kdo so ti ubogi v duhu (*πτωχοὶ τοῦ πνεύματος*), katere Izveličar imenuje srečne? Ali so to vsi reveži in edino le reveži? Ali so od te sreče izključeni bogatini? — Tu se ne vpraša za premoženje ali je imaš ali ne. Ubog v duhu je tak revež, ki je zadovoljen s svojim stanom, ki stavi svoje upanje v Boga in neredno ne hrepeni po imetji. In tudi bogatin je ubog v duhu, ako po potrebi vživa svoje premoženje, če ne stavi vanj svojega malika in s svojo obilnostjo preskrbuje tudi reveža, kakor pravi Alkuin v razlagi psalmov: pauperes Christi sunt, qui non amant hoc saeculum seu divitias habeant seu non habeant; aliquibus enim datae sunt divitiae ad dispensandum egenis, non autem ad possidendum; nec spem in illis debent ponere, neque satietatem in illis habere. Morda bi celó Lustkandl mogel razumeti, da ko bi bili vsi državljani taki, toraj ubogi v duhu, bi se morda vendar-le ne razsula država.

S temi besedami je toraj zatrt razložek med bogatimi in revnimi. Premoženje, denar naj ne postavlja človeku cene, marveč po kreposti naj se sodi človek! — Skupna zapoved je bogatim in revnim: oboji morajo delati, oboji se morajo vaditi v zmernosti, bogatin ne sme preobilo vživati svojega imetja, revež ne preveč hrepeneti po njem. Po krščanskih načelih je toraj bogatin, ki zapravlja svoje premoženje, ravno tak tat, kakor revež, ki delati noče in raje zajeda v resnici revne. Revež in bogatin, ki se medsebojno podpirata, se morata vaditi prvi v hvaležnosti, drugi v usmiljenji; zato tudi v spodbudo bogatinom govori Gospod: Srečni usmiljeni!

Na ta načela se je postavila prva krščanska cerkev in nasledek je bil, da v njej ni bilo ne bogatinov, ne revežev, marveč vse je bilo vseh — socialno vprašanje je bilo za nekaj trenutkov med to družbo rešeno. To je storila moč prve ljubezni!

primoran na kak način skrbeti za obrambo svojih ladij, ako je hotel sploh ž njimi pri obleganji pomorskih trdnjav sodelovati. Zopet so bili Francozje pomočniki v tej zadregi. Predlagali so, da naj se napravijo ladije, ki bodo nosile jak železen oklep, katerega topova krogla ne bo mogla prodreti. Angleži svojih ladij niso dovršili, a Francozje so v malo mesecih imeli napravljene nekatere ladije z 11 cm. debelim oklepom zavarovane. Vspeh je bil velikansk, nov in za Ruse popolnoma nepričakovan. Primeroma majhne in tudi še zeló okorne oklepnice so se podale prav blizu ruskih topov. Nobena sovražna krogla ni prodrila oklepa, najmanj vspeha so imeli še malo poprej tako grozni Paixhans-ovci. Njihove bombe so se razsipile ob trdem oklepu in sicer tako urno, da se smodnik v njih niti vžgati ni mogel.

Ta ugoden vspeh je dal cesarju Napoleonu III. povod, da je ukazal staviti prvo večjo ladijo z oklepom. L. 1858. je bila ladija „Gloire“ dodelana; dolgost je znašala 80 m., širokost 17 m., vsebina 5800 tonad (a 1000 klg.), oklep je bil 13 cm. debel. Mnogo jih je dvomilo, se bo li taka ladija na viharjem morji vzdržala ali ne. Posebno Angleži nikakor niso hotli priznati, da bi se dala enaka

težka ladija na viharjem morji voditi. Ker poglavitna teža ladije pride nad vodo, so mislili Angleži, mora ona ravnotežje zgubiti in je v nevarnosti, da se prevrne. A francoska ladija Angležem na ljubo ni hotela tega veselja napraviti, ona se je na mirnem in viharjem morji dala prav tako voditi, kakor vsaktera druga pravilno sestavljena ladija. Zadovoljen s tako ugodnim vspehom, je ukazal Napoleon III. po raznih arsenalih naenkrat najst enacih oklepnih gradit, katerim je dal po 15 cm. debel oklep in stroje po 3000—3600 konjskih sil.

Grozovit udarec je bil to za Angleže. Nobena zgubljena morska bitka bi ne bila mogla njihovega ponosa tako razžaliti, kot ta francoski vspeh. Doslej nezmagani na vodi, je njihovo brodogradnjo zapovedovalo po vseh morjih. Muožini njihovih ladij in topov se nobena velesila med narodi ni mogla upirati. In sedaj je naenkrat vse to za-nje zgubljeno. Z malim številom oklepnih se jim morejo Francozje po robu postaviti, uspešno se jim braniti, da, celó njihovo brodogradnjo užugati. Ako hočejo prejšnjo veljavo zadobiti, jim ne kaže drugače, kakor zopet stotine milijonov žrtvovati za napravo novih ladij in topov. Njihova prva oklepna „Warrior“ je bila dovršena l. 1860.; dolžina je znašala 117 m., vsebina 9200

A ljubezen, ta lepa hčerka nebeška, se je morala umakniti grdi sebičnosti in le tu in tam v kakem kotičku še gospoduje in blagoslov rosi na okoličico. Sploh pa je ona sedaj na svetu tujka: „Po glavah svetlo je in jasno, — A v srcih zimsk je mrak“, pravi pesnik.

Dokler se toraj duh časa, sedaj veljavna načela ne spremené, je zastoj misliti na zboljšanje socialnih razmer, ker „že Malthus je dokazal zakon, da se človeštvo množi z geometrično progresijo, a da se živež in hrana, oziroma reči, ki nam služijo v to, množe le v aritmetični progresiji“. To pa se pravi: materialno blago se pomnožuje k večjemu v aritmetični progresiji, pohlep po njem pa se s človeštvom pomnožuje v geometrični progresiji.

Toraj pohlepu, sebičnosti, ki je vir vsega hudega, vojska! Kedar bo poražen ta sovražnik, slavilo bo pravo bratoljubje svojo zmago!

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. avgusta.

Notranje dežele.

Iz Gasteina se naznanja, da pride tje naš *presviti cesar* v soboto dopoldne in obišče nemškega cesarja, ki sedaj tam biva.

Slavni češki učenjak, profesor dr. *Krejčí*, je v ponedeljek umrl. Bil je med prvimi geologi v Avstriji. Rodil se je 28. februarja 1825 v Klatovih; kot profesor je služboval na češki realki v Pragi, na politehniki, na realki v Piseku, na tehniku v Pragi in od l. 1880. na češkem vseučilišču. Isto leto je bil izvoljen v državni zbor; v dveh letih je odložil mandat. Tudi kot pisatelj si je pridobil slavno ime.

Iz *Trsta* se poroča, da so ustavili delo kurjači na Lloydovih parnikih. Doslej še ni bilo nemirov. Kurjači zahtevajo šestmesečno pogodbo, dosedanje plačo in hrano, deseterno delo in počitek ob nedeljah. Lloyd noče potrditi teh pogojev in nastavlja na parnikih druge delavce.

Židje se vedno bolj širijo v *Bosni* in *Hercegovini*, ki bodo s časom prave pijavke v deželi. Nove železnice v deželi so potrebne, vendar so vse dosedanje železnične črte le na škodo prebivalstvu. Zemljišče se vedno bolj razkosuje, in žid je kupuje. Židje so pokupili že velik del razkovanega zemljišča. Židje izsekujejo gozde, katere jim prodajajo lehkomišelnim veliki posestnikom. Žid jemlje povsod v zakup regalije in nastavlja v službe svoje ljudi. Židovski zakupniki točijo armadi v vojaških krémah slabo pijačo, ker si hoté napolniti žepe, pravda proti Baruhu in tovarišem priča o tem. Po sto židovskih družin živi v vsakem večjem mestu, ki so kot berači priklatile se iz Ogerske in si v kratkih letih pridobili veliko premoženje. Dopisniki domačih in tujih listov so židje, ki so tudi tukaj pričeli narodnostni prepir. Napadi na Djakovarskega škofa Strossmayerja so večinoma iz židovskih krogov. Židje se silijo tudi v razne urade. V nekaterih letih se bo židovski živelj tudi v Bosni in Hercegovini tako pomnožil, kakor na Ogerskem in v Galiciji.

Hrvatski sabor se snide, kakor smo že sporočili, 1. septembra; zborovanje bo kratko. Sestavili se bodo razni odseki in predsedstvo, izvršila adresna debata in volitve v ogerski državni zbor. Ker je

tonad, a oklep le 114 mm. Tej ladiji je sledila cela vrsta enacih velikanskih morskih kirasirjev, ki so bili sicer mnogo večji od francoskih, a gledé gibčnosti v kretanji jih pa niso dosegli.

Sedaj pa je nastalo drugo vprašanje. Mornarji so dosegli, cesar so želeli, namreč varnost pred kroglijami za železnim oklepom. To pa topničarjem ni bilo po godu. Na vsak način so hotli napraviti topove, da bodo silnejši, kot Paixhans-ovci in prodrli tudi železen oklep. Gladki topovi z okroglimi projektili niso zadostovali, treba je bilo risanih topov. Prvi angleški topovi po sistemu Lancaster so bili nesposobni, boljši so bili francoski topovi. Projektil ni okrogel, ampak ima valjarjevo podobo, katere proti koncu preide v ost. Top ima znotraj vrezane črte, ki so vijaku podobne, v te črte se ubira projektil za zobce in se vrti, dokler se poriva po cevi. Izstreljen projektil se neprestano suče okrog svoje osi do svojega cilja, in se ne odmakne niti na desno niti na levo. Angleški tovarnar Armstrong in za njim Krupp sta jela napravljati topove, ki se zadej nabijajo, število črt sta pomnožila, projektil obdala s svinčenim, pozneje z bakrenim pasom, v kojega so se zareze vjedle, in na tak način kroglo prav na tesno potisnile skozi cev. Prvi težji top je dovršil Arm-

sedanja opozicija mnogo slabejša gledé števila poslancev, imela bo vlada lahko delo.

Vnanje države.

Nekteri Dunajski časniki pišejo, da je princ Koburški že odpotoval v *Bolgarijo*. „Fremdenblatt“ pa trdi, da so dotična poročila neresnična. Tudi minister Načević je še na Dunaji. Odpotoval je le poslanec Stranski. — Nasprotno pa naznanja brzjav iz Sofije, da je Koburžan že na potu. Dalje trdi ravno isto poročilo, da je Načević prinesel princu načrt proklamacije na bolgarski narod, katero bo princ podpisal, ko pride na bolgarska tla. — Turčija je opomnila prince, naj ne gré prej v Bolgarijo, dokler se ne odločijo države. Isto želi tudi angleška vlada, ker se opira na Berolinsko pogodbo. — Uradna poročila iz Bolgarije trdijo, da je v deželi vse mirno, in narod težko pričakuje novega kneza. Srbski list „Zastava“, ki navadno prinaša objektivna poročila o Bolgariji, pa piše: Mnogi listi so trdili, da je bolgarski narod hladnokrvno vsprejel poročilo o izvolitvi princea Koburškega. S tem je premalo rečeno. Prebivalstvo je res bilo hladnokrvno nasproti volitvi novega kneza; v mnogih krajih pa so se vršile glasne demonstracije proti volitvi. V Ruščuku so prebivalci glasno ugovarjali volitvi. Velike množice so hodile po ulicah in klicale: Doli s Koburžanom in z regenti! Ti nemiri so trajali dva dni, in nobeden se ni upal z orožjem zatreti nemire. Znani Mantov, ki ima do 500 žandarjev, ni se pokazal na ulice. Tudi ni res, da je opozicija glasovala za Koburžana. Celó nekteri poslanci vladne stranke niso hoteli priti v sobranje. Regenti so jih prisilili, da so se vdeležili volitve. Razmere v deželi so žalostne. Vlada je zaprla mnogo opozicijskih mož. Več družin je zapustilo Bolgarijo. Znani Suknarov je bežal v Belgrad, drugi v Piro, Bukarešt in Mehadijo. Tatovi in roparji imajo sedaj zlate čase, ker jih policija ne more ugnati. Prefekt v Ruščuku, znani Mantov, ima 500 žandarjev; ali ta straži le meščane. Ko je sebranje zborovalo v Trnovem, klatili so se roparji po okolici. Letina je vsled suše slaba. Ker vladi primanjkuje denarja, pobira davke že za prihodnje leto, kjer jih more dobiti. Uradniki in častniki že tri mesece niso dobili plače. Tudi armada ni edina o knezu; nekteri so za novega kneza, drugi so nasprotni. Enako je v Rumeliji.

V *Italiji* je na dnevnem redu vprašanje o spravi s papežem. Nedavno je nek poslanec v zbornici vprašal vlado, kaj misli o rimskem vprašanju. Crispi, minister notranjih zadev, je odgovoril, da Italija ne potrebuje sprave. V enakem smislu odgovarja tudi „Opinione“, glasilo vnanjega ministerstva. Italija ostane zjedinjena, tako piše omenjeni list, in Rim je njeno glavno mesto. Kar se sedaj godi, nas ne vznemirja. Delati moramo tudi v prihodnje, kakor smo od l. 1870. Mi se ne bojujemo s cerkvijo in je ne preganjamo, temveč ji dovoljujemo prostost, kakor v nobeni drugi državi. Imamo dovolj moči, da vse enake okrožnice in pisma (list misli papeževo pismo kardinalu Rampolli) prezremo. Taka pisma ne bodo italijanske vlade odvrnile od sedanje poti. — „Opinione“ govori prevzetno in samozavestno. Italijanski narod pa vedno bolj spoznava potrebo sprave s papežem. To prepričanje se širi po Italiji, in vlada se bo morala ozirati na javno mnenje. Sploh pa je to vprašanje mednarodno, in odločevati morejo o njem tudi druge države. — Podarhivar s. stola, titularni opat Tosti, je izdal nedavno neko knjižico, v kateri govori o spravi med papežem in italijansko vlado. Ta knjižica je pri italijanskih liberalcih vzbudila veliko veselje. Tosti je spoznal svojo zmoto in prosil sv. očeta oduščenja. Dotično pismo, katero je Tosti

pisal sv. očetu, se konča: Hudobna razlaga moje knjižice opisuje mene, kakor da bi bil nasprotnik svetni oblasti sv. stola. Priznati moram, da se nikoli nisem strinjal ne z mislimi, besedami in tudi ne v dejanju z nasprotniki papeževimi. O tem pričajo moja dela, ktera sem spisal s tem namenom, da povzdignem čast apostolskega sedeža. Nočem, da bi bilo moje življenje osramoteno pod slavno vlado Leona XIII. Zato vse prekličem in zavržem, kar ni všeč Vaši svetosti v moji knjižici. Prosim oduščenja in upam, da mi je ne bo odrekla Vaša svetost.

Bavarski deželni zbor se snide 14. septembra, da določi proračun za prihodnje leto. Deželni zbor bo moral tudi izraziti svoje mnenje o davku na žganje, kterega želi vpeljati pruska vlada.

Angleška dolnja zbornica je s 153 glasovi proti 107 zavrgla predlog, da se pod morjem izkoplje podzemeljski predor za železnico. Vlada se je izrekla proti predoru. Dalje je zbornica potrdila še ostale člene irske zemljiške postav.

Nek angleški časnikar se je razgovarjal z Drummond-Wolffom o pogodbi gledé *Egipta*. Drummond-Wolff je opomnil, da imajo Angleži in Turki po 5. členu pogodbe pravico, poslati skupno armado v Egipt, ako nastanejo nemiri. Ravno zaradi te določbe sultan ni potrdil pogodbe, ker ste Francija in Rusija po svojih zastopnikih opomniti sultana, da ne sme Angležem dovoliti toliko pravic v Egiptu. Ako nastanejo nemiri, naj turška armada sama zasede Egipt. Pogodba ni še zavržena, in mogoče je, da jo sultan potrdi. Časnikar je tudi vprašal D. Wolffa, ga je li podpirala ktera država? Wolff odgovori: Zastopniki Avstrije, Nemčije in Italije so silili sultana, naj potrdi pogodbo. Te tri države so zadovoljne, da se s to pogodbo reši egiptsko vprašanje. Želé namreč, da se Egipt zavaruje proti notranjim neredom in vnanjim napadom. Tudi Španija podpira pogodbo. Razun Francije podpirajo pogodbo vse države ob Sredozemskem morji.

Iz Kalkute se poroča, da je *afganski* emir v Kandaharu z oklicem naznanil narodu, da ima angleška vlada na meji pripravljenih šest divizij pešcev s konjiki in topničarstvom. To armado hočejo Angleži poslati emiru na pomoč proti vstašem. Emir v oklicu zatrjuje, da sedaj ne potrebuje angleške pomoči; le ko bi Rusi prestopili mejo, pride angleška armada na pomoč. Emir nagovarja vstaše, naj se vrnejo k svojim družinam; kaznovani bodo le vodje vstaje. Emir tudi svari Angleže, naj ne pusté Eyuba kana blizo afganske meje. — Afgani razlagajo različno ta oklic. Nekteri mislijo, da je s tem hotel preklécati prejšnji oklic, v katerem je napovedal vstašem sv. vojsko. Drugi trdijo, da hoče z angleško pomočjo vstrašiti vstaše in si pomagati iz zadrege. — Ceste onkraj indijske meje so zelo nevarne. V Heratu je mir.

Izvirni dopisi.

Iz *Kranja*, 2. avgusta. (Naša gimnazija.) Kakor poročajo časniki, bo naučni minister našo malo gimnazijo odpravil zaradi prepričlega števila učencev. Kakor pravijo, misli vlada to izvršiti polagoma, razred za razredom, počenši od novega šolskega leta 1887/88. Če nam toraj že kar res ni mogoče pustiti male gimnazije, naj bi visoka vlada mesto nje nam ustanovila kako strokovno šolo, kakoršno-koli: ali kmetijsko, ali gozdarsko, ali pa

lahko sukal okrog svoje osi, v stolpu sta bila dva velikanska topova. Vse je bilo radovedno, kako se bo ta neznana morska prikazen v boju obnesla. Priložnost se je ponudila kmalo.

Brodovje severnih držav je oblegalo nekatere morske trdnjave, ko jih napade sovražno brodovje z oklepnicco „Merimac“ po imenu. Oklepnicca je v kratkem času uničila dve leseni ladiji, a tretjo zavzela. Še je bila zmaga nedoločena, ko boju noč konec stori. V temni noči se severnemu brodovju pridruži „Monitor“, pa upanja do zmage proti velikanski sovražni oklepnici ni bilo mnogo. Drugo jutro „Merimac“ zopet napade sovražno brodovje. Mali „Monitor“ mu pride blizu in ga pozdravi s 100 kg. težko kroglo. „Merimac“ do sedaj svojega nasprotnika še zapazil ni, sedaj pa se obrne proti njemu, da najprvo tega sitnega pritlikovca s poti spravi. Pa Ericsonova znajdba se je izvrstno obnesla. „Monitorja“ zaradi majhne višave ni bilo lahko zadel, od zelo poševnih ploskev so vse krogle brez škode odletovale. Brez vspeha ga je napadal „Merimac“ od vseh strani, med tem, ko mu je „Monitor“ s svojima velikanskima topovoma zadaval rano za rano. Boj je trajal pet ur, slednjič je „Merimac“ hudo razstreljen moral bežati, a na begu zajel toliko vode, da se je pogreznil.

(Konec prih.)

obrtijsko. Za gozdarsko šolo bi bil v Kranji tudi kolikor-toliko ugoden prostor, ker so tako blizo veliki in vsakovrstni gozdi v celi okolici. Sploh bi se pa v Kranji jako podala kmetijska šola, ktera bi se v manjši meri, kolikor je namreč to kmetu potrebno, tudi z gozdarstvom pečala. Gozdov je po Gorenjskem čedalje manj, hude ure se pa prav v tisti meri množé, kakor gore gole rebra kažejo. Naši mestni očetje, ganite se še o pravem času!

Rošte, 1. avgusta. Nenadoma došlo nam je sporočilo, da pride tudi k nam potovalni učitelj kmetijstva predavat o kmetijstvu. Zbralo se je toraj včeraj popoldne po cerkvenem opravilu v prostorni šolski sobi prav veliko tukajšnjih gospodarjev in družih ukaželjnih poslušalcev, da slišijo o napredku kmetijstva in novjših raznih skušnjah. Prav prepričevalno in jasno govoril je g. tajnik c. kr. kmetijske družbe, Gustav Pire, in razkrival slabo in priporočal dobro stran domačega gospodarstva, poljedelstva, živinoreje itd. Po dobro uro dolgem predavanju razšli so se hvaležni slušatelji s prepričanjem, da je bila do sedaj marsiktera napaka pri njih gospodarstvu, in z resničnim namenom v prihodnje poprijeti se dobro izkušenih nasvetov. Taka predavanja imajo pač povsodi obilno koristnega sadu.

Od Triglavskega podnožja, 2. avgusta. (Raznoterosti.) [Konec.] Druga okoliščina, ki mora vsakega zavedenega Slovenca žaliti, je pa nemščina, ki se vsled tega po naših krajih šopiri in prodira celó do zadnjega kota naše dežele in na najvišji vrh naših gor. Ne zdosti, da nam nemščino po svojem „Schulvereinu“ silijo v šole, jo oznanujejo tudi po samotnih naših planinah, jo pišejo po najvišjih stenah naših gor! Zakaj bi enakopravnost tudi tu ne veljala? Ker veliko žrtvujete za pota in koč v naših gorah, hvala vam! Slobodno rabite in pišite nemški jezik tudi v naših gorah; ali spomnite se, da svet, po katerem hodite, je slovenski, in da vodnik, kateri vas vodi, je slovenskega rodu. Privoščite tudi slovenskemu jeziku prostorček na lastnih tleh. Kakšna škoda bi pač bila, ko bi zraven nemškega napisal stal tudi slovenski? Pa Slovenec je res dobra, krotka duša, kakor so ga vaši govorniki hvalili — še prekrotak je in pusti, da se na njegovi lastni domači jezik prezira. Pojdite s svojo kulturo na Ogersko ali na Hrvaško in poskušajte kaj enakega — pokazali vam bodo pot nazaj! In vi „Sokoli“ slovenskih mest, kje ste vi? Ali vas res morajo nemški turnarji povsod prehiteti? Ali bi ne mogli vi nobene koč postaviti v domače naše gore? Ali bi ne mogli posebno našim ljudem pokazati, da slovenski jezik tudi še nekaj velja, in da človek lahko po hribih lazi, zraven pa vendar svojih krščanskih dolžnosti ne prezira in ne zanemarja?

Pa naj bo dosti o tem. Samo to še omenim, da je pot na Triglav od leta do leta bolj zlozna. Letos so Bohinjski delavci pot od malega na veliki Triglav tako vravnali, da se celo pot lahko po konci hodi, in da tak, kdor nima omotice v glavi, brez posebne težave na vrh pride. Tako namreč so pripovedovali gg. Jeglič, učitelj Dolški, Val. Jakelj, abiturijent, Jakob Mihelič, osmošolec, in Alojzij Ancelj, petošolec, ki so bili zadnji četrtek (28. jul.) na vrhu Triglava. Le-to so se pritoževali, da niso nikamor videli, ker je gosta megla vse vrhove pokrivala. Lani izsekana pot z malega Triglava precej strmo v pol ure pelje na spodaj ležeče sneženo polje, po katerem se mora dobre 3/4 ure do nove koč hoditi. Ta hoja sicer ni nevarna, pa je zelo neprijetna, ker snež obutal premoči in je lahko za noge škodljivo. Nova koč je po vseh novjših zahtevah narejena in z vsem potrebnim preskrbljena. V nji je šest žimnikov in 16 koev; potem pa še pod streho veliko slame, kjer je v sili prostora za kakih dvajset ljudi. Tudi ima klet in pripravo železno ognjišče s kuhinjsko posodo. Stoji na zmernem griču med Kredarico in Urbanovim vrhom, solncu in vetrom izpostavljena. Zato snež okoli nje kmalo izkopni in je vsled tega tudi bolj suha. V bližini je dober studenec, pa tudi snežnica. Za prenočevanje je treba plačati 1 gold. za osebo; po dnevu 50 kr. Da bi se velikemu snegu ognili, zdaj sekajo novo stezo čez Kredarico na mali Triglav. — Od nove koč v dolino Kot se potrebuje dve do tri ure po velikih strminah, in večkrat po snegu memo velikanskega s snegom pokritega kotla, „pekel“ imenovanega, in po tako imenovanih gubah pod stenami Erjovine. Pot iz Kota čez gube memo pekla in nove koč na Triglav je pač eno uro krajša kakor skozi krmo; vendar je zadnja bolj svetovati, če je tudi daljša, pa je veliko zložniša. Sploh pa se more reči, da

strong že l. 1862. Kaliber mu je znašal 23 cm., tehtal je 12 ton, a krogla 117 klgr. S tem topom je on prodril steno, ki je bila napravljena iz 15 cm. debele železne plošče in naslonjena na meter debelo leseno podlago. Seveda so sedaj skušali ladijestavci napraviti ladijam zopet močnejši oklep, a topničarji še težje topove. Ker pa ladije kmalo niso mogle več vzdrževati vedno večje peze železja, jeli so ladijestavci misliti na to, kako bilo mogoče množino železja in oklepa zmanjšati, ne da bi pri tem jakost ladije bila oškodovana. Povod k temu je dala severo-ameriška domača vojna. Oba nasprotnika sta napela vse moči, da bi se dobro orožila, seosebno je bilo v naglici napravljenih mnogo vojnih ladij in oklepnic. Švedski inženir Ericson se je ponudil severnim državam, da hoče po svojih načelih izvršiti oklepnicco, ki bo vse dosedanje presegla. Vojni svet mu ni hotel v to privoliti potrebnega denarja, vendar mu je pritril, da hoče njemu denar za ladijo povrniti, ako se bo v resnici obnesla. Ericson je pogodbo sprejel, v kratkem je bila njegova oklepnicca dovršena, popolnoma različna od vsed ladij, karkoli jih je svet kedaj videl. Nova ladija „Monitor“ je bila dolga 61 m., široka 14 m., nad vodo jo je bilo le malo nad pol metra. Krov ladije je bil raven in tudi z oklepom pokrit. Na sredini je bil postavljen 3 m. visok in 6.5 m. širok železni stolp, ki se je

pot na Triglav zdaj ni nič več kaj posebnega, ker jih je bilo zadnjo nedeljo toliko skupaj gori in ker že ženske brez skrbi po njem hodijo!

Pretečeno sredo (27. julija) smo bili pri nas na Dovjem tako srečni, da smo memo potujočega nadvojvoda Albrehta videli in pozdravili. Ko smo namreč zvedeli, da hoče visoki gospod pri nas voz in konje menjati, smo to priliko porabili in smo ga šli čakati na cesti k Čenkovi hiši, ki je bila v naglici z zastavami okinčana. Gosp. učitelj je šolske otroke z zastavo na cesti razpostavil, g. župnik pa je visokega gospoda pozdravil. Otroci in drugi pričujoči so pri prihodu in odhodu trikrat „živio!“ zaklicali in ves čas, kar se je nadvojvoda mudil, so možnarji pokali. Tak nenaden sprejem je vidno ginil visokega gospoda, ki je prav prijazno popraševal po posebnostih tega kraja: Kakšen jezik da tu ljudje govoré? Če kaj zelo šnops pijó? Kako so otroci kaj pridni? itd. Po kratkem odpočitku se je častitljiv starček vsedel v drug voz, se prijazno poslovil in nam hitro zginil spred oči!

Omeniti morem še lepe slovesnosti, ki se je 24. julija 8. nedeljo po binkošti na Dovjem vršila. Gospodje Albin Ahčin, Henrik Galé in Josip Gerber so omislili in darovali za Dolško pokopališče lep bronast križ s pozlačeno britko matro in z okusno kamenito podstavo. Vse skupaj je visoko 3½ metra, tehta čez 30 starih stotov ter velja blizo 200 goldinarjev. Domači gosp. župnik je po poludanski službi božji vpričo sosednega g. župnika iz Jesenic, gg. darovalcev in Dovških faranov nov križ blagoslovil in potem v daljšem govoru razložil, kaj križ na pokopališču pomeni. Tudi se je blagim gg. darovalcem očitno zahvalil za lepi dar v svojem imenu in v imenu cele fare.

Prihodnji ponedeljek se bodo Čehi tu memo peljali. Kolikor bo mogoče, jih bomo tudi pri nas spodobno pozdravili. O tem vam bom pa pozneje sporočil.

Iz Maribora, 3. avgusta. (Prenovljena stolnica.) Danes smo dobili v roke izkaz prijemkov in stroškov za prenovljenje stolne cerkve sv. Janeza Krstnika v Mariboru. Vsi stroški znašajo 57.091 gl. 69 kr. Za neobhodno potrebna popravila se je potrosilo 30.000 gl.; dve tretjini teh stroškov so vsled stavbinske postave morali plačati katoličani mestne župnije, a eno tretjino premilostni knez in škof Lavantinski kot patron stolne in mestne župnije. Za olepšanje stolne cerkve so izdali 27.091 gold. 69 kr., ki se poravnajo po prostovoljnih milih darovih, in se je dozda že poravnalo, kakor račun kaže 20.502 gold. 67 kr.; toraj ostane primanjkljaja 9589 gold. 2 kr. Olepšanje pa je zlasti zbog tega toliko stalo, ker je stavbarski mojster Wolf iz Gradca poiskal v stavbi prvotni gotiški slog in je na tak način to, kar so mojstriskaze v več stoletjih pokvarili in skazili, zdaj pravi mojster zopet popravil. Lavantinska škofija in Mariborsko mesto pa se zdaj res sme s svojo stolno cerkvijo ponášati. Sicer bo še v cerkvi marsikaj treba preurediti, da se bode notrajna oprava cerkve strinjala z njenim gotskim slogom; zlasti veliki altar išče dobrotnika, da bi globoko v žep segel, da bi se altar vzdignil. Toda vse se naenkrat ne dá dognati, so pač slabi časi; pa s časom upamo zmagati pomanjkljaj in še dobiti povrh kateri groš za nadaljno olepšanje veličastne hiše božje. Pomozi Bog!

Iz Gradca, 2. avgusta. Tukaj je umrl te dni kanonik, stolni kustos Sekavskega kapiteljna, dr. Worm, duhovnik, ki je bil na daleč okoli posebno priljubljen in to v vseh krogih, kar se je posebno ob njegovem pogrebu videlo. Da priprostega vernega naroda ne omenjam — kajti tega je bilo vse gosto — zbralo se je najvišje gospóde in dostojanstvenikov toliko, kakor če bi bil umrl cesarjev namestnik sam. Skazali so mu osebno poslednjo čast razun vseh duhovskih krogov: cesarski namestnik baron Kúbeck, dvorni, namestniški, finančni, računski, poštni svetniki, zapovedujoči general feldejarmajster baron Kuhn z več generali, vsi polkovniki tukaj bivajočih polkov, več drugih častnikov, mnogo profesorjev in uradnikov. Nadvojvoda Leopold Salvator, ki je bil tukaj več časa pri 3. polku kornega topništva za stotnika in je sedaj v Opavi pri prvem pešpolku za majorja, izrazil je svoje sožalje telegrafično stolnemu kapiteljnu Sekovškemu. Enaka sožalja izrazila so tudi vse tukajšnje aristokratske rodbine, ktere so ob enem ranjcemu poslednjo čast skazale. Dobro dé človeku, če v tako liberalno-razupitem mestu, kakor je Gradec, še vendar toliko in takošnega spo-

štovanja do duhovščine nahaja, in pa v tako visoko odličnih krogih, kakor je cesarska rodovina, cesarski namestnik baron Kúbeck in zapovedujoči general baron Kuhn.

Domače novice.

(Presvitli cesar) je daroval prostovoljni požarni brambi v Cirknici 80 gold., požarni brambi na Verdu pri Vrhniki 60 gold. in občini Šentjurski pri Kranji za napravo gasilnega orodja 50 gold.

(Duhovske spremembe v Ljubljanski škofiji.) Faro pri M. D. v Polji dobil je č. gosp. Andrej Pavlič, župnik Radeški. Č. g. Ivan Verhovnik, kapelan v Dobu, imenovan je župnikom v Št. Gotardu. Č. g. Jakob Sušnik postavljen je administratorjem fari na Gori pri Idriji.

(Zlato sv. mašo) je pel 3. t. m. viskočast. g. J. Sredenšek, knezoškofijski duhovni svetovalec in župnik na Ponikvah na Štajarskem; slavnostni govor je govoril prečast. gosp. korar F. Kosar.

(Wolfova) slavnost, vršila se bo, kakor smo že omenjali, v soboto in nedeljo, 13. in 14. avgusta v Idriji. Slavni vladika-mecén zasluži, da se ga ne le hvaležni rojaki Idrijski, ne le vsa Ljubljanska škofija, ampak da se ga spominja ves narod slovenski. Navdušujmo se ob slavnosti za njegovo delavnost in rodoljubno njegovo požrtovalnost!

(Razpisane) so učiteljske službe: Na jednorazrednici v Besnici, 400 gold. plače, 30 gold. doklade in stanovanje; drugi učiteljski službi na Trati in v Poljanah, po 400 gold. plače in stanovanje; četrta učiteljska služba na štirirazrednici v Škofji Loki, plače 400 gold. Prošnje do 20. avgusta c. kr. šol. svetu v Kranji.

(Vabilo k velikemu koncertu), kterege priredi slovensko delavsko pevsko društvo „Slavec“ v nedeljo 7. avgusta t. l. na vrtu Kozlerjeve pivarne. Čisti dohodek namenjen je po toči poškodovanim Dolenjcem. Začetek veselici ob 4. uri popoldne. Vstopnina 20 kr. za osebo. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Pri koncertu svira iz posebne prijaznosti vojaška godba baron Kuhn št. 17. Gledé na dobrovoljen namen nadeja se mnogobrojné vdeležbe

(Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji.) Kot provizorja sta bila nameščena čast. gosp. Anton Fischer pri sv. Jederti nad Laškim in čast. gosp. Adam Grušovnik v Vitanji. — Prestavljen pa je č. g. Miloš Šmid za prvega kaplana v Stari trg pri Slov. Gradcu.

(Poboj.) Iz Celja se nam naznanja: V nedeljo 31. julija zvečer se vname pretep med vojaki in civilisti v krčmi „Pri zelenem travniku“ poleg Celja. Nek civilist potegne vojaku-lovcu Matiji Keržišniku z Dobrove pri Ljubljani bajonet iz nožnice ter mu ga zabode v trebuh. V ponedeljek zjutraj je siromak umrl.

(Uradniške spremembe na Primorskem.) Prestavljena sta okrajna sodnika gg. Ant. Gironcoli pl. Steinbrunn iz Cirknega v Kanal, in Ant. Dejak iz Podgrada (Castellnuovo) v Sežano. Za sodnike so imenovani sledeči gg. pristavi: Boštijan Ghira v Trstu za Albono, dr. Ludovik Springsholz za Pulj, Hilarij Bara za Vodnjan, Alfred Ozermak za Buzet, Edvard Kuhačevič za Podgrad in Josip Milovčič za Cirkno.

(Imenovanje.) Voditelj državne gimnazije v Zadru, g. Josip Peričič, je imenovan deželnim šolskim nadzornikom v Dalmaciji.

(Napaden je bil) zavrato gozdni kontrolor avstrijske montanske družbe, g. J. Ferjančič v Celovci te dni v Kostanjevem drevoredu ponoči ob 10. uri. Ropar ga je hudo poškodoval, in mu je vzel uro in denar. Sum se je obrnil na nekega Černiča, ker so pri njem Ferjančičevo uro dobili, in so ga zarad tega prijeli. Ker je tajil hudodelstvo, peljali so ga v Ferjančičevo stanovanje. Ko malopridnež razbitega Ferjančiča v postelji vsega z ohladki obloženega ogleda, predenj poklekne in ga s povzdignjenimi rokami prosi, da naj mu odpusti, kar mu je storil. Izročili so hudodelca deželni sodniji.

Telegrami.

Pariz, 5. avgusta. Ferry je naznanil pismo svojim pričama, da se strinja s pogoji, ktere ste odklonile, ali pa naj razsodi sodišče.

Bruselj, 4. avgusta. Velik parnik „Star of Scotia“, se je potopil v Canal la Manche. Kapitan in sedem oseb je vtonilo.

London, 5. avgusta. Pri morskih vajah zadnjo noč se je v angleškem prelivu na treh topničarskih ladijah razletelo več topov. Štirje mornarji so bili strašno raztrgani, drugi več ali manj ranjeni. — Stanley je prišel 18. junija do slapov reke Arumimi in se je pripravljaj na odhod za reko.

Neapolj, 4. avgusta. V Neapolji, Rosini in Gaeti je umrlo nekaj ljudi za boleznijo, podobno koleri.

Umrli so:

2. avgusta. Alojzija Walland, kuharica, 52 let, Florjanske ulice št. 28, srčna hiba. — Evgen Betteto, sin izdelovalca metlâ, 11 mes., Stari trg št. 34, vsled katara v črevesu.

3. avgusta. Ana Kersnik, agentova hči, 3 mes., Ključarske ulice št. 2, vsled katara v črevih. — Dominik Polak, posestnikov sin, 1 uro, Dunajska cesta št. 29, oslabljenje.

V bolnišnici:

2. avgusta. Frane Jerše, mlinar, 37 let, jetika. — Tomaž Goropečnik, gosač, 82 let, oslabljenje moči.

3. avgusta. Karol Kosec, delavčev sin, 3 leta, jetika. — Doroteja Bratkovič, delavka, 18 let, jetika.

Tuji ci.

3. avgusta.

Pri **Maticu**: Speiser, Spira, trgovca, z Dunaja. — W. Kother, potovalec, iz Solnograda. — C. Albert, potovalec, iz Vorsove. — M. Kerschitz, trgovec, iz Podklostra. — J. Obernel, posestnik, iz Dobrne. — J. Lišcar, učitelj, iz Slivne. — J. Teran, posestnik, iz Koroškega. — A. Ketzal, učitelj, iz Peče. — J. Ferjančič, župnik, iz Zavraca. — J. Murgel, soproga uradnika, iz Kranja. — E. Erhart, ravnatelj, iz Trsta. — E. Saffaro, soproga časnika, iz Trsta.

Pri **Slonu**: F. Hutter, trgovec, z Dunaja. — M. Kušar, župnik, iz Štajarskega. — M. Kohn, trgovec, iz Češkega. — A. Barbičan, tovarnar, iz Koroškega. — Matkovič, zasebnik, z družino, iz Zagreba. — R. Juchiostr, zasebnik, iz Šibenika. — Dr. Lorenzutti, Zamparo, Petronio, Segre, Sajič, zasebniki, iz Trsta. — A. Mattersdorfer, trgovec, iz Reke. — M. Košak, zasebnica, iz Reke. — J. Wester, vikar, iz Otaleca.

Pri **Bavarskem dvoru**: J. Krenn, z materjo in sestro, z Dunaja. — F. Šme, posestnik, z soprogo, iz Kamnika.

Pri **Južnem kolodvoru**: V. Faček, dijak, z Štajarskega. — J. Schimpke, inženir, iz Štajarskega. — F. Berta, trgovec, iz Gradca. — Vidie, svetovalec nadsondije, z družino, iz Loke. — M. Jessurno, posestnik, iz Trsta. — V. Gutman, kapitan, z soprogo, iz Trsta. — Dr. Luxenberger, zasebnik, iz Gorice.

Pri **Avstrijskem caru**: F. Sandri uradnik, iz Kočevja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.		740.00	+15.7	sl. svzh.	oblačno	
4. 2. u. pop.		738.65	+23.1	"	"	0.00
9. u. zveč.		739.96	+18.6	"	"	

Deloma oblačno. Srednja temperatura 20.1° C., za 0.3° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

5. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 45 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	82 " 80 "
4% avstr. ziata renta, davka prosta	112 " 70 "
Papirna renta, davka prosta	96 " 50 "
Akcije avstr.-ogerske banke	885 " "
Kreditne akcije	282 " 20 "
London	125 " 45 "
Srebro	" " "
Francoski napoleonid.	9 " 95 "
Ces. cekini	5 " 92 "
Nemške marke	61 " 55 "

Málenčev sirup,

koji se z parom zgošuje in kuha, je popolnoma čist, ter se izdeluje iz najlepših, duhlečih kranjskih górskih málene. Ta sok se ne pokvari veliko let in ohrani vedno svojo krepko vonjavo in naravno barvo, ako se ga hrani v steklenicah, ležečih na hladnem. Prodaja se v stekl. po 1 kilogr. 80 kr. — 10 stekl. 7.50 gl. Manjša steklenica veljá 40 kr. Naročuje se v lekarni Piccolli-Jevi na Dunajski cesti v Ljubljani, in se z obratno pošto točno in vestno razpošilja proti povzetji ali predplačilu zneska. (5)